

Stanislav Štepka – SLOVENSKÉ TANGO

monológ Aňuly pre dievčatá

Iba raz som ho videla, vošiel do sály v dlhom koženom kabáte, s rukami vo vreckách, hudba prestala hrať, ľudia sa rozostúpili a on si žiadnu nevybral do tanca, začal tancovať iba sám, hudba sa potichu pridala, a mne sa zdalo, že si prišiel po mňa z iného sveta, že sa predom mnou hlboko skláňa, že iba pre nás hrajú a jeho ruky sú obruče zo sudov a jeho oči najväčšie vozové lampáše, jeho nohy stromy a telo – hora. Nikomu som to ešte nepovedala, iba tebe. Povedz mu nabudúce, aby prišiel po mňa, a ja sa zrieknem otca i matky, sveta i ľudí, pôjdem s ním na kraj sveta, piť budem rosu a strechou mi budú jeho dlane, len nech príde a povie, nech len naznačí jedným slovom, jediným pohľadom, nech kývne prstom a ja sa mu priplazím pod nohy. Pomodlím sa sto otčenášov prinesiem každú obeť, nech Slávikovci hrajú a nech som tam ja. Aj ty tam môžeš byť ak chceš, pozoruj a všetko zapisuj. Uvidíš sama, že nebude v tom nič také, za čo by si ma musela v zlom zapísať. Dám si biele podkolenky a do vrkočov mašle a on v tom koženom kabáte s plniacim perom v malom prednom vrecku. Čo krajšie si tu na tomto svete vieš predstaviť?

Jerome David Salinger – KTO CHYTÁ V ŽITE

monológ Holdena pre chlapcov

Byť advokátom je fajn, ale mňa to neláka. Fajn je to vtedy, keď zachraňuješ život nevinným ľuďom, lenže keď si advokát, nič také nerobíš. Len hráš golf, zarábaš ťažké prachy, kupuješ autá, jednoducho strúhaš parádu. A potom, ako môžeš vedieť, že to čo robíš, robíš preto, že naozaj chceš zachraňovať život ľuďom alebo preto, že fakticky chceš byť len slávnym advokátom, ktorého hneď po jeho sprostom procese obklopiu davy novinárov a každý mu gratuluje a poklepkáva ho po pleci. A všetky tie somariny ako to ukazujú v tých idiotských filmoch. Ako môžeš vedieť, či nie si len obyčajný pokrytec a klamár? Nemôžeš to vedieť, to je tá chyba! Vieš, čím by som chcel byť? Teda, ak by som si mohol vybrať. Proste, ja si v jednom kuse predstavujem ako sa davy malých deciek hrajú na takom veľikánskom žitnom poli. A ja stojím na kraji nejakej priepasti. A vieš čo musím robiť? Musím chytiť každého, kto sa k nej priblíži. Rozumieš, ak uteká a nepozera sa kam uteká, ja musím odniekadiaľ vyliezť a chytiť ho. Toto by som robil od rána do večera. Viem, že je to bláznovstvo, ale je to jediná vec, ktorú by som naozaj rád robil.

Lubomír Feldek – HERCI

poézia pre chlapcov i dievčatá

Herci, tí všetko vedia.
Čo vedia – rozpovedia.
Prečo sa majú zdráhať,
keď nieto pre nich záhad?
O smrti, o živote,
o láske, o robote,
o trenírkach aj trónoch,
bryndzi aj neutrónoch,
zburcujú – upokoja,
rozjatria nás – i zhoja
a svojim vzorným správaním
a dobrým vyzprávaním
a umením stáť v póze
zabránia každej hrôze.
Ak oni skríknu: Nie! –
Každý sa preľakne.
Je niekde vojna? Dôstojne
skríknu: Nie!
Hneď je po vojne.

Predstavitelia Hamletov a Cyranov a Medeí!
Vyslovili sme toľko cudzích vzácnych ideí,
že keby niekto naše pery odkreslil a zmeral,
zistil by, že sú navždy sformované
na vrhanie perál!

Keď o sebe si herci v šenku
sformulovali túto mienku,
zabudli hneď,
že od malička kvôli cudzím ideám
mávali hlavy vhodne upravené, čiže prázdne,
obrátili sa chrbtom
k Hamletom a Cyranom a Medeám,
začali sami chrliť slová, slová, slová –
lenže, beda, vlastné!

Skrátka a dobre, každý herec si dnes smelo
voľačo doma naškriabe a nabifluje sa to
a potom pred kamerou zakoktáva sa a krčí čelo,
aby sme mali dojem,
že práve tu a teraz pre nás vyryžoval z duše
rýdze zlato.